Святий Миколай | початкова школа (1-4 класи) | 40 хв

20-30 учнів: 3 команди по 7-10 дітей, 12 дітей із ролями й читців, ведуча-вчителька

День Святого Миколая у початковій школі: сценарій свята з інсценівкою та конкурсами

Це свято про те, що справжнє чудо починається з маленької таємної доброти. Діти побачать інсценівку про Миколая та бідну родину, відповідатимуть на питання вікторини, змагатимуться командами й розгадуватимуть загадки. Кожен учень має репліку чи завдання, тож ніхто не просто сидить у залі. Сценарій на 40 хвилин не потребує складних декорацій.

Цілі свята

- Розповісти дітям про святого Миколая як приклад таємної, щирої доброти.
- Розвинути виразне мовлення: вірші, діалоги, інсценівка з повними репліками.
- Навчити працювати в команді й підтримувати суперників у конкурсах.
- Закріпити зимові традиції та поняття про допомогу тим, хто в потребі.

Герої та костюми

Роль	Хто грає	Костюм і підказка
Ведуча	Вчителька	Святкова сукня або костюм із зимовою хусткою чи шарфом. Веде свято, оголошує сцени, коментує конкурси й тримає темп.
Миколай	Старшокласник, батько або колега	Довгий білий або червоний одяг, митра, посох, борода з вати. Мовлення повільне й лагідне, без гучних жартів. Ролі можна доручити дорослому.
Ангел	Учениця 3-4 класу	Біла сукня, крильця з картону й пір'я, золотий обруч. Розповідає історію та допомагає Миколаєві. Говорить тихо й чітко.
Чортик	Учень 3-4 класу	Темний одяг, хвостик, ріжки на обручі, віничок. Веселий пустун, не страшний. Хитрує, але наприкінці стає добрим помічником.
Читці 1-4	Четверо учнів 2-4 класів	Святкове вбрання, червоні шарфики. Читці 1-3 розповідають вірші. Читець 4 є оповідачем в інсценівці.
Тато	Учень 4 класу	Проста сорочка, жилет, хустка на плечі. Втомлений, але добрий. Говорить тихо, із сумом, що змінюється на радість.
Старша, Середня і Менша доньки	Три учениці 2-3 класів	Прості сукні, хустини, фартушки. Кожна має по 2-3 репліки. Молодша говорить найтепліше.

Реквізит і декорації

- Мішок із дарунками (цукерки, яблука, мандарини - за кількістю дітей)
- Три маленькі гаманці або мішечки з золотистими цукерками-«монетами»
- Три пари шкарпеток чи панчіх для інсценівки
- Дві коробки різного розміру та м'ячики або каштани для конкурсу «Мішок добра»
- Картки зі словами для складання побажань (по комплекту на команду)
- Три таблички з назвами команд і зірочки-жетони для балів

Музичний супровід

- Тиха інструментальна музика для виходу Миколая
- Колядка «Добрий вечір тобі, пане господарю» - лише як музичний супровід або спів класом
- Дзвіночки в записі для появи Ангела
- Жвавий ритмічний мотив для виходу Чортика
- Мелодія для конкурсів, весела й не надто гучна
- Традиційна «Щедрик» у спокійному виконанні під час вручення дарунків

Підготовка

1. Розподіліть ролі за два тижні, дайте дітям тексти й виразні ремарки для домашнього повторення.
2. Проведіть дві репетиції: окремо інсценівку, потім увесь сценарій із музикою.
3. Поділіть клас на три команди й оберіть капітанів. Заздалегідь придумайте назви: «Зірочки», «Свічечки», «Дзвіночки».
4. Виготовте картки для конкурсу й жетони для балів. Підготуйте окремі запрошення для батьків.
5. Поставте дарунки в мішок. Перевірте, що вистачає однакових подарунків для кожної дитини, зокрема для тих, хто захворів.
6. Домовтеся з колегою чи батьком про роль Миколая й проінструктуйте, як звертатися до дітей.

Хід свята

Номер 1. Вітання та зима за вікном 4 хв

Зала прикрашена, діти сидять командами. Ведуча виходить під тиху музику й вітає зал. Читець 1 виходить і читає вірш.

Ведуча: Добрий день, любі діти, шановні гості! Сьогодні ми зібралися на свято, яке пахне теплом, таємницею й добрими вчинками. Ми вітаємо День Святого Миколая. Цього дня діти чекають на подарунки, а дорослі згадують, що найкращий дарунок - це допомога тому, хто її потребує. Сьогодні ви побачите інсценівку, візьмете участь у змаганнях і розгадаєте загадки. Починаємо з вірша, який розповість про святого Миколая.

Читець 1: Тихо в місто йде святий,
Мандрує він крізь сніг густий.
Він не шукає гарних слів -
Він просто робить те, що вмів.
Мішок гостинців, та не в тім -
Він добрим ділиться своїм.
Тож і ти, мов той Миколай,
Всім тепло своє роздавай!

Ведуча: Дякуємо за теплі слова. Діти, а ви знаєте, що Миколай допомагав людям потай? Давайте дізнаємося, як це було, але спершу почуймо, що писали йому діти.

Номер 2. Лист до Миколая 3 хв

Ведуча об'єднує дітей у команди й вітає їх. Читець 2 виходить із листом у руках і читає вірш.

Ведуча: Сьогодні в нас змагаються три команди: «Зірочки», «Свічечки» й «Дзвіночки». Капітани, привітайте нас вашими назвами! Кожна правильна відповідь і вдале виконання принесуть вам зірочки. Але пам'ятайте, що переможе не лише найшвидший, а й той, хто допоможе товаришеві. А тепер послухаймо, що пише Миколаєві одна дитина.

Читець 2: Миколаю, мій святий,
Лист короткий і простий:
Прошу миру для людей,
Прошу сміху для дітей,
Щоб було, як у казках,
Тепло в наших словах.
Це всі мрії, що ношу,
Миколаю, їх прошу.

Ведуча: Який гарний лист! Тут ні слова про іграшки, лише про добро. Мабуть, тому Миколай і прийде до нас. Але хто розповість, як усе починалося? Я чую дзвіночки.

Номер 3. Ангел розповідає 4 хв

Звучать дзвіночки. Виходить Ангел і стає поруч із Ведучою. Діти слухають.

Ангел: Добрий день, діти! Я Ангел, і мене послали розповісти вам про справжнього Миколая. Він жив давно, у місті Мири, і був священником, а потім єпископом. Він любив допомагати людям, особливо тим, хто бідував. Миколай ніколи не хвалився своїми справами, бо вважав, що доброта має бути тихою.

Ведуча: Тобто він робив добро й не чекав похвали? Нам часто хочеться, щоб усі побачили, який ти добрий, а Миколай просто допомагав.

Ангел: Так, саме тому в нас і є звичай класти дарунки потай, вночі. Діти прокидаються й дивуються: хто ж це приніс? Давайте покажемо одну з найвідоміших історій про нього. Вона називається «Таємний подарунок».

Номер 4. Інсценівка «Таємний подарунок» 8 хв

На сцені стіл, табурет і «вікно». Читець 4 стоїть збоку. Тато й доньки сидять за столом. Миколай виходить із-за ширми в кінці сцени й тихо кладе мішечки біля вікна чи шкарпеток, що сушаться.

Читець 4: Колись у далекому місті жив бідний чоловік. Мав він трьох доньок і дуже любив їх. Але справи йшли кепсько, у хаті не вистачало ні хліба, ні дров. Дівчатам ішов час виходити заміж, а на весілля в тата не було нічого. Одного вечора вся родина сиділа за столом і мовчала.

Тато: Мої любі доньки, я не знаю, що робити. Я працюю з ранку до ночі, але грошей не вистачає. Мені соромно, що я не можу допомогти вам. Сподіваюся лише, що завтра буде краще.

Старша донька: Таточку, не журіться, ми поруч. Нам не потрібне багатство, нам би тільки не бачити вас таким сумним. Я вмію шити й готувати, тож допоможу вам по господарству. Разом ми впораємося.

Середня донька: І я допомагатиму! Вранці піду до сусідів по воду, а ввечері засвічу в хаті лампу, щоб було тепло. Головне, що ми разом, правда ж? А решта якось налагодиться.

Менша донька: Тату, не сумуй, бо на світі є добрі люди. Я вірю, що хтось про нас дізнається й допоможе. Мама казала, що навіть найтемніша ніч закінчується світанком. Ходімо спати, а завтра побачимо.

Читець 4: Родина лягла спати. Дівчата повісили сушитися біля вікна свої панчохи. А ніч була тиха, і лише місяць заглядав крізь шибку. У цей час по вулиці йшов чоловік у темному плащі. То був Миколай. Він дізнався про біду й вирішив допомогти так, щоб ніхто не побачив.

Миколай: Нехай цей дім знатиме тепло. Я залишу тут трохи золота, щоб ця родина не журилася. Мені не потрібна подяка, бо справжня радість - це допомогти й піти непоміченим. Хай щастя поселиться в цій оселі.

Читець 4: Тихо, на пальчиках, Миколай поклав мішечок із золотими монетами біля вікна й зник у темряві. Так було тричі, у три ночі. А вранці в хаті сталося диво.

Старша донька: Таточку, прокидайтеся! Подивіться, що лежить у моїй панчосі! Це справжні золоті монети! Хто це міг принести? Двері ж були зачинені!

Тато: Це диво, дівчата! Хтось добрий допоміг нам і лишився в тіні. Тепер ми купимо хліба й дров. Дякую тобі, невідомий друже, хоч і не знаємо твого імені.

Менша донька: А я ж казала, що світанок прийде! Давайте пообіцяємо, що й самі колись допоможемо комусь так само, тихо й щиро. Адже добро, яке ми отримали, треба передати далі.

Читець 4: Таємницю відкрили лише через багато років. Відтоді кажуть, що Миколай приходить до дітей уночі й залишає гостинці під подушкою. Головний урок: допомагай іншим без гучних слів.

Номер 5. Чортик-пустунчик 4 хв

Звучить жвава музика. Вбігає Чортик, оглядається й намагається вхопити мішок. Миколай виходить з-за ширми і зупиняє його.

Чортик: Хі-хі! Стільки діток і цілий мішок подарунків! Я візьму його собі, нехай діти чекають. Я теж люблю цукерки! Заберу мішок і втечу до свого лісу!

Миколай: Тихіше, пустуне. Подарунки не крадуть, їх дарують. Скажи, чому ти хотів узяти мішок? Може, тобі самотньо й ніхто нічого тобі не дарував?

Чортик: Чесно кажучи, мені ніхто нічого не дарує. Усі мене бояться, хоч я зовсім не страшний. Я хотів, щоб діти засміялися, а насмішив лише себе. Мені ніяково.

Ведуча: Діти, чи можна простити Чортика? Він просто пустун і хоче дружити. Давайте дамо йому шанс!

Миколай: Чортику, я дарую тобі дружбу. Залишайся з нами, будь веселим, але добрим. А тепер проведемо вікторину, щоб перевірити, хто з вас уважно слухав історію. Ангеле, допоможи Чортикові зберігати бали й жетони.

Номер 6. Вікторина «Що ми знаємо про Миколая» 5 хв

Ведуча по черзі ставить питання командам. Правильна відповідь дає одну зірочку. Чортик і Ангел вручають жетони.

Ведуча: Перше питання для команди «Зірочки»: яка дата в нас припадає на День Святого Миколая? Відповідь: 6 грудня (частина вірян святкує 19 грудня за юліанським календарем).

Ведуча: Друге питання для «Свічечок»: у якому місці дарунок знаходять діти після ночі? Відповідь: під подушкою.

Ведуча: Третє питання для «Дзвіночків»: скільки в інсценівці було доньок? Відповідь: три.

Ведуча: Четверте питання для всіх: що поклав Миколай біля вікна доньок? Відповідь: золоті монети в мішечках. Чому він робив усе потай? Щоб не чекати подяки.

Номер 7. Конкурс «Мішок добра» 4 хв

Команди стають у три колони. Перед кожною - коробка. На протилежному боці лежать м'ячики-«монети». Діти по одному біжать, беруть монету й кладуть у коробку.

Ведуча: Перший конкурс називається «Мішок добра». Кожна команда має зібрати якнайбільше монет для бідної родини. Бігти можна тільки по одному, а повертатися швидким кроком. Якщо монета впаде, її потрібно підняти й нести далі. Готові? Починаємо!

Чортик: Біжіть швидше, швидше! Хоча стривайте, краще дивіться під ноги, бо я сам щойно спіткнувся об власний хвіст. Хі-хі! Молодці, команди «Зірочки» й «Свічечки», а «Дзвіночкам» треба підбадьоритися!

Ведуча: Зупиняємося. Монети в коробках підрахують Ангел і Чортик. Кожна команда отримує стільки зірочок, скільки монет назбирала, а додаткову - та, де діти найчесніше допомагали одне одному.

Номер 8. Загадки від Ангела 4 хв

Ангел виходить уперед і загадує загадки по черзі кожній команді. Правильна відповідь - зірочка. Якщо команда не знає, підказує сусідня.

Ангел: Перша загадка: ніхто не ткав і не стелив, а килим білий землю вкрив. Що це? (Сніг.)

Ангел: Друга загадка: тихо вночі до нас іде, під подушку дар кладе. Хто це? (Миколай.)

Ангел: Третя загадка: не ліхтар, а в небі сяє, всю ніч вогнем прикрашає. Що це? (Зірка.)

Ангел: Четверта загадка: має крильця, а не птах, світло ніжне в нього в руках. Хто це? (Ангел.)

Ангел: П'ята загадка: чим більше з нею ділишся, тим більшою вона стає. Що це? (Доброта.)

Номер 9. Конкурс «Складемо добре побажання» 4 хв

Кожна команда отримує конверт зі словами-картками. За 2 хвилини діти складають із них побажання й зачитують його.

Ведуча: Другий конкурс потребує не швидких ніг, а доброго серця й кмітливості. У вашому конверті слова розсипані, а завдання - скласти з них речення-побажання, наприклад: «Нехай у кожній оселі буде тепло й мир». Складіть, прочитайте й оберіть, кому ви його адресуєте. Час пішов!

Миколай: Дивлюся на вас, і серце радіє. Бачу, як ви допомагаєте один одному, а не лише змагаєтеся. Читайте свої побажання вголос, а ми всі слухатимемо. Найкращі слова ті, що йдуть від щирого серця.

Чортик: Тепер зрозумів! Скажу й я: нехай у кожному домі пахне пирогами, а в кожному серці живе сміх!

Номер 10. Дарунки та фінал 4 хв

Ведуча підраховує бали й оголошує результати. Миколай вручає дарунки з мішка, а діти, що читали, виходять уперед. Читець 3 читає останній вірш.

Ведуча: Бали підраховано, і сьогодні переможила дружба. Усі три команди отримують грамоти й дарунки. А тепер Миколай скаже вам кілька слів.

Миколай: Любі діти, дякую за щирі слова й тепло. Бути добрим не складно: достатньо вчасно подати руку, ділитися тим, що маєш, і не чекати похвали. Нехай зима буде сніжною, а дім теплим. Тримайте дарунки!

Читець 3: Ніч прийшла, і всі ми спим,
Сніг летить, мов білий дим.
Хтось іде, як тихий гість, -
Він приносить добру вість.
Встану вранці - диво знов:
Під подушкою - любов!
Дякую, святий, за все,
Що добро до нас несе!

Ангел: Нехай ця ніч подарує вам добрі сни, а наступний день - ще більше доброти. До нових зустрічей!

Ведуча: Дякуємо всім! З Днем Святого Миколая! Хай у ваших родинах буде мир, тепло й радість.

Загадки

- Ніхто не ткав і не стелив, а килим білий землю вкрив. Що це? **(Відповідь: Сніг)**
- Тихо вночі до нас іде, під подушку дар кладе. Хто це? **(Відповідь: Святий Миколай)**
- Не ліхтар, а в небі сяє, всю ніч вогнем прикрашає. Що це? **(Відповідь: Зірка)**
- Має крильця, а не птах, світло ніжне в нього в руках. Хто це? **(Відповідь: Ангел)**
- Чим більше з нею ділишся, тим більшою вона стає. Що це? **(Відповідь: Доброта)**

Ігри й конкурси

Вікторина «Що ми знаємо про Миколая» (5 хв)
Ведуча ставить по одному питанню кожній команді, останнє - для всіх (питання й відповіді в сцені 6). За правильну відповідь команда отримує зірочку-жетон. Якщо відповідь неточна, право відповіді переходить до сусідньої команди.

Конкурс «Мішок добра» (4 хв)
Команди стають колонами за 5 метрів від столу з м'ячиками чи каштанами. За сигналом перший учень біжить, бере одну «монету», кладе в коробку своєї команди й передає естафету. Монети, що впали, піднімають і несуть далі. Додаткову зірочку отримує команда, яка найбільше підбадьорювала одне одного.

Конкурс «Складемо добре побажання» (4 хв)
Кожна команда отримує конверт зі словами одного побажання (6-8 слів). За дві хвилини діти складають речення, обирають, кому його адресують, і зачитують. Оцінюється зміст, чіткість читання й злагодженість.

Завершення

Миколай вручає кожній дитині дарунок із мішка, а Ведуча дякує командам і читцям. Усі беруться за руки й тихо співають «Щедрик» або слухають його мелодію. Грамоти отримують усі три команди, щоб ніхто не пішов без нагороди.

Поради вихователю

- Роздайте тексти ролей щонайменше за два тижні, щоб діти вивчили їх із задоволенням.
- Відпрацюйте тишу й паузи в інсценівці: саме вони створюють атмосферу таємниці.
- Для найменших читців підготуйте підказки на картці або підстрахуйтеся помічником збоку.
- Слідкуйте, щоб бали були справедливими, а кожна команда отримала нагороду.
- Сором'язливим дітям дайте роль без слів, але залучіть до дії.

Запрошення на свято

Шановні батьки й гості! Запрошуємо вас на свято до Дня Святого Миколая, яке відбудеться ___ грудня о ___ у ___. Вас чекають інсценівка про добре серце, вікторина, веселі конкурси й несподівані гості. Прийдіть, щоб разом із дітьми згадати, що чудеса творять добрі люди. До зустрічі! Клас ___, вчитель(ка) ___.

Дата і час: _____ **Місце:** _____

kazkaland.com

Грамота

Нагороджується _____

ГРАМОТА. Нагороджується команда «___» (або учень/учениця ___) за дружну гру, щирі слова й добре серце на святі Святого Миколая. Нехай доброта завжди приносить радість! Дата: ___. Вчитель(ка): ___.

Дата: _____ Підпис: _____

kazkaland.com